

Vlaams
Parlement

stuk **2185** (2013-2014) – Nr. 10
ingediend op 21 februari 2014 (2013-2014)

Nota van de Vlaamse Regering

Groenboek Zesde Staatshervorming

Gedachtewisseling

Verslag

namens de Commissie voor Economie,
Economisch Overheidsinstrumentarium, Innovatie,
Wetenschapsbeleid, Werk en Sociale Economie
uitgebracht door de heer Peter Van Rompuy

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: mevrouw Patricia Ceysens.

Vaste leden:

de heer Robrecht Bothuyne, mevrouw Martine Fournier, de heren Jan Laurys, Peter Van Rompuy;
de heren Frank Creyelman, Johan Deckmyn, Chris Janssens;
de dames Patricia Ceysens, Lydia Peeters;
mevrouw Güler Turan, de heer Bart Van Malderen;
de dames Annick De Ridder, Goedeke Vermeiren;
de heer Ivan Sabbe;
de heer Björn Rzoska.

Plaatsvervangers:

de dames Sonja Claes, Kathleen Helsen, Griet Smaers, de heer Koen Van den Heuvel;
de heer Pieter Huybrechts, mevrouw Kathleen Martens, de heer Jan Penris;
de heer Egbert Lachaert, mevrouw Fientje Moerman;
mevrouw Kathleen Deckx, de heer Jurgen Vanlerberghe;
de dames Vera Celis, Helga Stevens;
de heer Lode Vereeck;
mevrouw Elisabeth Meuleman.

Stukken in het dossier:

2185 (2013-2014) – Nr. 1: Nota van de Vlaamse Regering
– Nr. 2 t.e.m. 9: Verslagen over gedachtewisseling

INHOUD

1. Bespreking onder de beleidsdomeinen Werk en Sociale Economie	4
1.1. Toelichting door de heer Dirk Vanderpoorten, secretaris-generaal van het Departement WSE	4
1.2. Toelichting door mevrouw Ann Vermorgen, voorzitter van de SERV	6
1.3. Toelichting door professor Luc Sels, decaan faculteit Economie en Bedrijfswetenschappen van de KU Leuven	9
1.4. Vragen van de commissieleden en antwoorden van de sprekers	11
2. Bespreking onder de beleidsdomeinen Economie, Wetenschap en Innovatie	15
2.1. Toelichting door de heer Dirk Van Melkebeke, secretaris-generaal van het Departement EWI	15
2.2. Toelichting door mevrouw Elisabeth Monard, secretaris-generaal van het Fonds Wetenschappelijk Onderzoek – Vlaanderen	18
2.3. Toelichting door de heer Pieter Kerremans, administrateur-generaal van de SERV	19
2.4. Vragen van de commissieleden en antwoorden van de sprekers	21
Gebruikte afkortingen	23

Bijlagen: zie [dossierpagina](http://www.vlaamsparlement.be/dossierpagina) op www.vlaamsparlement.be

De Commissie voor Economie, Economisch Overheidsinstrumentarium, Innovatie, Wetenschapsbeleid, Werk en Sociale Economie organiseerde op 11 december 2013 en 23 januari 2014 gedachtewisselingen over de aan de commissie toegewezen onderdelen van het groenboek Zesde Staatshervorming.

Deel 4 – Arbeidsmarktbeleid (met uitzondering van hoofdstuk 5 – Loopbaan en competentie, afdeling 2 – Leerlingenwezen, en afdeling 4 – Beroepsinlevingsovereenkomst) werd besproken onder de beleidsdomeinen Werk en Sociale Economie.

Deel 1 – Sociaal-economisch beleid, hoofdstuk 1 – Integraal handelsvestigingsbeleid, hoofdstuk 2 – Ondersteuningsbeleid zelfstandig ondernemerschap – Participatiefonds, hoofdstuk 3 – Toegang tot het beroep – Vestigingsvoorwaarden, hoofdstuk 9 – Interuniversitaire en technologische attractiepolen, en deel 7 – Operationele elementen, hoofdstuk 6 – Gezamenlijk beheer van diensten en instellingen, afdeling 6 – Kruispuntbank van Ondernemingen, werden besproken onder de beleidsdomeinen Economie, Wetenschap en Innovatie.

De bevoegde ministers Philippe Muyters, Freya Van den Bossche, Kris Peeters en Ingrid Lieten deelden vooraf mee dat het groenboek geen politieke keuzes inhoudt. Die keuzes moeten worden gemaakt door de volgende Vlaamse Regering.

De PowerPointpresentaties van het Departement WSE, de SERV en professor Luc Sels zijn te raadplegen op de [dossierpagina](http://dossierpagina.vlaamsparl.be) van dit stuk op www.vlaamsparl.be.

1. Bespreking onder de beleidsdomeinen Werk en Sociale Economie

1.1. Toelichting door de heer Dirk Vanderpoorten, secretaris-generaal van het Departement WSE

De heer *Dirk Vanderpoorten* licht toe dat de minister-president in het voorjaar van 2012 de opdracht gaf om het groenboek Zesde Staatshervorming uit te werken voor het beleidsdomein WSE (zie presentatie in bijlage 1). Er is een gezamenlijk managementcomité van leidende ambtenaren dat door de secretaris-generaal van de DAR wordt voorgezeten. Dit comité heeft de leiding genomen bij het opstellen van het groenboek. Bij de opstart heeft men getracht een overzicht te krijgen van de bevoegdheden die overkomen. Gelijktijdig werd er nagedacht over hoe men dit ging inkantelen in het beleidsdomein. Per subcluster van het arbeidsmarktbeleid werd bekeken wat de inhoudelijke en organisatorische impact is.

Dit is een proces van voortschrijdend inzicht. Het groenboek dateert van september 2013 en is gebaseerd op de kennis die men toen had. De Bijzondere Financieringswet was nog niet volledig. Zelfs nu beschikt men nog niet over de volledige informatie over de wijze van overgang. Sinds september heeft de Federale Regering in verband met bepaalde doelgroepmaatregelen nieuwe beslissingen genomen die impact hebben op het groenboek. Er is nog geen exacte verdeelsleutel van de financiële middelen. Het budget komt in globo over en het is de nieuwe Vlaamse Regering die over de verdeling moet beslissen. Er zijn onduidelijkheden over de exacte draagwijdte bij bepaalde overdrachten en over de operationele aspecten. Van sommige maatregelen zal de operationele uitvoering op federaal niveau blijven waardoor er meer samenwerking tussen de beleidsniveaus moet zijn. De scenario's houden nog geen rekening met het feit dat budgetten niet volledig worden overgedragen. De cijfers zullen mee bepalen hoe de maatregelen in Vlaanderen zullen worden ingekanteld en wat de mogelijke besparingen zullen zijn.

De meerjarenraming 2015 bij constant beleid zonder staatshervorming bedraagt 28,791 miljard euro. De geraamde uitgaven betreffende nieuwe bevoegdheden door de staatshervorming op de betaalkredieten van de meerjarenraming 2015 bij constant beleid, worden op 9,973 miljard euro geschat. Dit is het federale bedrag zonder korting. Het te saneren bedrag na korting bij overdracht en de bijdrage voor onder meer pensioenen en Pendelfonds bedraagt 369 miljoen euro. Dat bedrag loopt op tot 993 miljoen euro in 2016. Dit zijn bedragen voor de globale Vlaamse begroting.

Voor het beleidsdomein WSE is er in de meerjarenraming 2015 bij constant beleid een begrotingskrediet van 1,622 miljard euro zonder staatshervorming. Door de staatshervorming gaat daar 2,302 miljard euro bijkomen. In de meerjarenraming 2015 is dit 3,924 miljard euro. Qua budgettaire impact komt WSE op de derde plaats na Onderwijs en Welzijn. Ongeveer 10 percent van Vlaamse overheidsuitgaven gaat dan naar WSE. Daarop moeten de kortingen nog gebeuren. De wijze van besparing is een politieke keuze. Ambtelijk zijn er verschillende omslagscenario's mogelijk. Het te saneren bedrag kan over alle beleidsdomeinen worden gespreid. Een tweede mogelijkheid is het te saneren bedrag te verhalen op de beleidsdomeinen die bevoegdheden ontvangen in het kader van de staatshervorming. De andere beleidsdomeinen worden dan van de sanering uitgesloten. In deze laatste hypothese zijn er twee mogelijkheden. Men berekent de besparing ofwel op basis van de relatieve zwaarte van de beleidsdomeinen zonder staatshervorming, ofwel op basis van de budgettaire massa die overkomt. De administratie bereidt dit soort omslagscenario's voor.

Bij de uitwerking van de scenario's werden geen keuzes gemaakt, dat is het politieke prerogatief. Het vertrekpunt vormt de nuloptie. Dit is het behoud van de federale maatregel in het Vlaamse beleid. Daarvoor zijn er echter niet de nodige middelen. Er moeten keuzes worden gemaakt. Een tweede optie die vaak wordt voorgesteld is het behoud van de maatregel maar gealigneerd op Vlaamse definities en beleidscriteria. Een derde optie is het hervormen van de maatregel. De bestaande Vlaamse maatregelen worden dan de maatstaf. Een vierde scenario is het volledig afschaffen van een aantal zaken en het geld voor andere dingen gebruiken. Bij elk scenario zijn specifieke aandachtspunten, uitdagingen, opportuniteiten en voor- en nadelen opgesomd. Een moeilijkheid bij dit soort oefeningen is dat ze een weerslag hebben in andere beleidsdomeinen. Als de middelen die bijvoorbeeld vrijkomen bij de afschaffing van gesco's bestemd worden voor andere activeringsmaatregelen, dan heeft dit ook een impact op de lokale besturen. Het Maatwerkdecreet maakt vaak gebruik van federale maatregelen om bepaalde beleidslijnen uit te zetten. Een eventuele afschaffing hiervan heeft impact op het Vlaamse beleid betreffende Sociale Economie.

Er werd naar de uitdagingen van de arbeidsmarkt gekeken. Men kan niet om de lage werkzaamheidsgraad van kansengroepen heen. Men staat ver af van de geformuleerde doelstellingen. Er is een onevenwicht tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt. Er is de lage deelname aan permanente vorming. Men is nog ver van de geformuleerde doelstelling van 15 percent. Er zal een aanzienlijke vervangingsvraag zijn in de komende jaren.

Er werd aandacht besteed aan efficiëntie en effectiviteit. Het Departement WSE maakte een lange beschrijving van de federale maatregelen in verband met het doelgroepenbeleid. Deze situatie is historisch gegroeid, en een voorbeeld van Belgische en Vlaamse 'koterij'. De zesde staatshervorming biedt een enorme opportuniteit om daar in te saneren. Dit is een uitdaging voor de volgende Vlaamse Regering en de sociale partners. Andere elementen die kunnen worden meegenomen, zijn het vermijden van 'deadweight loss', concurrentievervalsing en controleerbaarheid. De heer Vanderpoorten wil ook de aandacht vestigen op de betrokkenheid van de sociale partners. Bij het opstellen van het groenboek was er voortdurend contact met het SERV-secretariaat. Er was hierover geen sociaal overleg, maar het was wel opportuun om de scenario's af te toetsen, al was het maar omdat veel van de maatregelen federaal paritair worden beheerd. Als het van de spreker afhangt, zal deze werkwijze worden verdergezet.

De contacten met de federale overheid worden steeds intenser. De volgende maanden zal er worden onderhandeld over de samenwerkingsprotocols tijdens de overgangsperiode. Door die protocols krijgt men waarschijnlijk meer inzicht in de operationele contouren. Er is op dit ogenblik geen duidelijkheid over de plaats en de wijze waarop de maatregelen zullen worden ingekanteld in het beleidsdomein WSE. De maatregelen zitten ook federaal verspreid. Een aantal van die federale agentschappen worden bovendien paritair beheerd. De spreker stelt zich een aantal vragen. Hoe gaat dit in Vlaanderen gebeuren? Wordt het paritair beheer behouden? In dat geval gaan de zaken naar de VDAB. Indien niet, dan zal het naar het Departement WSE gaan. Hierover is nu geen duidelijkheid. Bij de inhoudelijke keuzes over de maatregelen bij de volgende regeringsvorming zal er uitsluitel worden gegeven over de wijze van organisatie.

Op dit ogenblik wordt het beleidsdomein WSE gereorganiseerd. Het Subsidieagentschap wordt afgeschaft en grotendeels geïntegreerd in het departement. Het ESF wordt eveneens afgeschaft en gedeeltelijk geïntegreerd in de VDAB en het Departement WSE. De duurzame inhoudelijke en organisatorische inkanteling moet worden beslist bij de volgende regeringsonderhandelingen. De hoofdstukken in het groenboek zijn activeringsbeleid, doelgroepenbeleid, economische migratie, sociale economie, loopbaan en competentie en handhaving inzake arbeidsmarktbeleid.

1.2. Toelichting door mevrouw Ann Vermorgen, voorzitter van de SERV

Er komen door de zesde staatshervorming heel wat bevoegdheden over naar Vlaanderen, stelt mevrouw Ann Vermorgen (zie presentatie in bijlage 2). Dit zijn bevoegdheden die de corebusiness uitmaken van de sociale partners. Het biedt de mogelijkheid om verder te bouwen aan een doordacht en efficiënt Vlaams beleid.

Het akkoord van 27 juni 2012, met een update op 21 november 2012, is ondertekend door het ACV, het ABVV, het ACLVB, Voka, UNIZO en Boerenbond. In dit akkoord werden krachtlijnen uitgezet die nu binnen de SERV verder worden geconcretiseerd. Er werd gewerkt in een tijds kader van 2012. Nadien werd gewacht op de bijzondere wet met betrekking tot de zesde staatshervorming en de Bijzondere Financieringswet om de zaken verder aan te pakken. Het akkoord is het kader om in dialoog te treden met de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement. Het kan gebruikt worden voor de aftoetsing van het groenboek. De SERV brengt geen advies uit over het groenboek. De uitgangspunten zijn de coördinatie en het overleg tussen de deeltentiteiten in het algemeen en tussen de Vlaamse beleidsdomeinen in het bijzonder. Een vlot transitieproces bij de overheveling van de bevoegdheden is belangrijk. Er wordt daaraan volop gewerkt door de administraties. Continuïteit is van belang evenals ruimte voor nieuw beleid. Bij de overdracht van personeel wordt aandacht gevraagd voor een welgedachte en overlegde overdracht. De rechtszekerheid staat hierin centraal. Mevrouw Vermorgen onderlijnt dat de overgedragen bevoegdheden kerndomeinen zijn van de sociale partners en gevat zijn door het sociaal overleg. De sociale partners willen dit sociaal overleg behouden voor de over te dragen materies waarbij dit overleg al bestaat.

Voor de sociale partners is het Vlaamse sociaal beleid met inbegrip van het arbeidsmarktbeleid, het paritair beheer en de betrokkenheid van het middenveld cruciaal. Dit gaat zowel over aspecten van gezinsbijslagen, gezondheidszorg, ouderenzorg en hulp aan personen die onder de sociale bescherming vallen als over het eigenlijke arbeidsmarktbeleid waar de sociale partners een medeverantwoordelijkheid wensen. Deze medeverantwoordelijkheid verhoogt de legitimiteit. Het zorgt voor stabiliteit, versterkt het sociale draagvlak en garandeert een grote doelmatigheid. De sociale partners vragen dat middelen die uit de sociale zekerheid overkomen geoormerkt worden als middelen voor sociaal beleid. Voor de architectuur van de middelen voor sociaal beleid is het essentieel dat er wordt voor-

zien in een vorm van medebeheer en dat de uitgangspunten worden vertaald in gepaste beheersstructuren. Voor het arbeidsmarktbeleid bestaat er al een sterke betrokkenheid van de sociale partners.

Het Vlaamse sociaal beleid betreft tachtig percent van het budget van nieuw overgeheveldde bevoegdheden en bijna een kwart van het totale budget na de staatshervorming. De impact op beleidsdomeinen verschuift voor Werk en Sociale Economie. Vooral Welzijn, Volksgezondheid en Gezin nemen erg toe in gewicht. De saneringsinspanningen zullen hun impact hebben. Het is nog niet duidelijk hoe ze over de beleidsdomeinen zullen worden verdeeld. De sanering is formeel voornamelijk toegewezen aan de dotatie arbeidsmarkt. De Financieringswet bepaalt niet hoeveel middelen er moeten gaan naar een bepaalde bevoegdheid. Er zal een beleidsafweging moeten worden gemaakt. De saneringsinspanning voor de nieuwe bevoegdheden bedraagt veertien percent tegen 2016. Indien de inspanning gespreid wordt over alle bevoegdheden dan bedraagt die vier percent.

Het arbeidsmarktbeleid omvat maatregelen voor een budget van 2,2 miljard euro. De visie op het activeringsbeleid sluit aan bij het VESOC-akkoord Loopbaanbeleid van februari 2012. In het kader van de bevoegdheidsoverdracht is het belangrijk om de invulling van de rechten en plichten van de werkzoekende grondig te bekijken, waar nodig te actualiseren en werk te maken van een doordacht en coherent Vlaams activeringsbeleid. De SERV wil dat er voldoende vrijheidsgraden zijn voor een regionaal beleid dat gestoeld is op het uitgangspunt van een sluitend maatpak met rechten en plichten in een knelpunten-economie. Vlaanderen moet een actieve invulling geven aan het normatieve kader zoals de passende dienstbetrekking en het actieve zoekgedrag. De sociale partners wijzen op een goede afstemming tussen de doelgroep die vanuit het federaal kader beschikbaar moet zijn voor de arbeidsmarkt en de groep die valt onder de activeringsaanpak van de VDAB. De nieuwe controlebevoegdheid moet op een gepaste wijze worden geïmplementeerd. De sociale partners zijn van oordeel dat zowel de dienstverlening en de opvolging als de controle op het zoekgedrag en de beschikbaarheid opdrachten zijn voor de VDAB.

Het vrijstellingenbeleid moet passen binnen het Vlaamse activeringsbeleid. De SERV stelt voor de tijdelijke vrijstelling wegens beroepsopleiding en studiehervatting volledig te laten sporen met het VDAB-beleid. De VDAB geeft voorafgaand toestemming aan de werkzoekende en de opleiding past maximaal binnen een traject naar werk. Het vrijstellingspakket kan worden geïntegreerd in prioriteiten van het knelpuntenbeleid. Beschikbaar zijn op de arbeidsmarkt en actief zoekgedrag zijn twee belangrijke principes binnen het Vlaams activeringsbeleid. Het vrijstellingenbeleid vormt een uitzondering. Vrijstellingen zijn slechts mogelijk in een aantal situaties en onder bepaalde voorwaarden. Om de inzetbaarheid van de werkzoekende te verhogen geeft de SERV de voorkeur aan trajecten die leren en werken combineren. De sociale partners willen ook andere vrijstellingen dan die voor beroepsopleiding en studiehervatting bekijken met het oog op trajecten leren en werken en dit blijvend kaderen in het verhaal van rechten en plichten.

Over outplacement moet verder overleg worden gevoerd met de sectorale sociale partners. Eventuele bijsturingen moeten bijdragen tot een vlotte en snelle hertewerkstelling. Het is belangrijk dat de arbeidsmarktbegeleiding van OCMW-steuntrekkers via artikelen 60 en 61 worden geïntegreerd in het W²-kader, dit is de geïntegreerde werk-welzijnsaanpak waarvoor de Vlaamse Regering in een decretale verankering voorziet.

Voor PWA-werknemers moet worden nagegaan welke maatregelen hen kunnen ondersteunen. Het is een groep met een eerder zwakke arbeidsmarktpositie. De SERV vindt het belangrijk dat de arbeidsmarktmogelijkheden van deze groep versterkt worden. De doorstroom naar de reguliere arbeidsmarkt moet maximaal worden nagestreefd. De SERV wil het PWA-stelsel laten uitdoven op voorwaarde dat de beoogde doelgroep wordt opge-

vangen binnen het bestaande en te ontwikkelen Vlaamse kader. Er moet worden gekeken welke rol de PWA-vzw's hierbij kunnen spelen. Tot dan is het aangewezen het federale stelsel verder te zetten.

De sociale partners zijn vragende partij om het doelgroepenbeleid te vereenvoudigen. De RSZ-kortingen, de RVA-activeringen en de gesco-banenplannen zijn hierin belangrijke maatregelen. De doelgroepenmaatregelen hebben een budget van een miljard euro en moeten ertoe bijdragen dat meer mensen aan de slag zijn en kunnen blijven. De doelgroepenverminderingen kunnen zich voor de SERV naast aanwerving ook richten op retentie. Bij regionalisering moeten ook de principes van eenvoud, transparantie en behoud van rechtszekerheid voorop staan. De concurrentiepositie van de bedrijven is een belangrijk aandachtspunt. De techniek van kortingen op de RSZ verdient op het eerste zicht de voorkeur op andere technieken. Het voortschrijdend inzicht zorgt ervoor dat er gekeken wordt naar mogelijke opties om deze doelstelling in te vullen. Er zijn ook goede afspraken nodig in samenwerkingsakkoorden over wat de federale technische operatoren blijven doen, bijvoorbeeld bij de RSZ.

Het gesco-stelsel moet goed in kaart worden gebracht wat taken, doelstellingen en doorstroom van personeelsleden betreft. Dit moet de basis vormen van mogelijke beleidsopties zoals verderzetting, aanpassing, regularisering of uitdoving. De SERV verkiest dat deze beleidsopties ten gronde met de SERV worden besproken. De afstemming met het ruimere Vlaamse arbeidsmarktbeleid moet in detail worden bekeken. Een deel van de geoormerkte middelen voor sociaal beleid moet kunnen worden ingezet voor jobcreatie.

De werkhervattingstoelagen – dit zijn de premies die gericht zijn op alleenstaande ouders en oudere werklozen die het werk hervatten – moeten mee de basis vormen voor een toekomstig geïntegreerd Vlaams beleid op het gebied van werkzaamheid en werkbaarheid. Dit geldt ook voor het Ervaringsfonds dat gericht is op het aanpassen en verbeteren van de arbeidssituatie van oudere werknemers.

Het standpunt over de dienstencheques is opgenomen in het SERV-advies van 13 juni 2012. De Vlaamse overheid moet zoeken naar een evenwicht tussen het behoud van stabiliteit in de sector en het beheersbaar houden van de groei. De SERV onderstreept dat het systeem van dienstencheques moet inspelen op de initiële doelstelling van het verhogen van de werkgelegenheidsgraad, het bestrijden van zwartwerk en het ondersteunen van de combinatie arbeid en gezin. De activiteiten waarvoor dienstencheques kunnen worden ingezet moeten daarin blijven passen. De SERV wenst de lijst van toegelaten activiteiten niet uit te breiden en ook in verband met de gebruikers geen wijzigingen door te voeren. Het beleid moet met prioriteit gericht zijn op de niet-werkende werkzoekenden en herintreders. Voor de professionalisering moet er aandacht zijn voor de erkenningsvoorwaarden van al de types dienstenchequeondernemingen. De sociale partners wensen bij de erkenningen betrokken te blijven. De dienstencheques moeten behoren tot het beleidsdomein WSE.

Voor het opleidings- en vormingsbeleid wenst de SERV alle vormingsinstrumenten te stroomlijnen en op elkaar af te stemmen. Ook het betaalde educatief verlof komt hierbij aan bod. Een aantal principes zijn belangrijk zoals levenslang leren, werkzekerheid doorheen de loopbaan en gezamenlijke verantwoordelijkheid en administratieve eenvoud. De opleidingsinstrumenten industrieel leerlingenwezen en leertijd moeten gewestmaterie worden en in het beleidsveld Werk worden ondergebracht. De start- en stagebonussen kunnen enkel worden gebruikt bij alternerend leren van (deeltijds) leerplichtigen.

De economische migratie werd als apart addendum aan het akkoord toegevoegd. De SERV vraagt om een meersporenaanpak met gelijktijdig aandacht voor drie aspecten, namelijk het inzetten op een verhoogde arbeidsparticipatie van het aanwezige arbeidspotentieel, het in goede banen leiden van de arbeidsmigratie vanuit andere EU-landen en het voeren van een complementair en aangepast economisch migratiebeleid voor immigratie uit derde landen. Door een andere aanpak van het arbeidsmarktonderzoek bij het afleveren van de arbeidskaart B kan er worden ingezet op een anticiperend en proactief beleid gericht op het wegwerken van structurele knelpunten op de arbeidsmarkt.

Mevrouw Vermorgen concludeert dat voor de SERV de betrokkenheid van de sociale partners bij de bevoegdheden van het Vlaamse sociaal beleid cruciaal is, en dit in overleg over het invullen van de bevoegdheden, de regeling van de overdracht en de beheersstructuren die voor de nieuwe bevoegdheden zullen worden uitgetekend. Hierbij zijn de discussies over de inzet van de middelen en de saneringsinspanningen van groot belang. Bij de overdracht is er voor de sociale partners nood aan een zorgvuldige aanpak waarbij de rechtszekerheid van burgers en bedrijven voldoende wordt gewaarborgd. Er moet ruimte worden gecreëerd voor nieuwe beleidsoriëntaties. Dit betekent dat er keuzes moeten worden gemaakt.

1.3. *Toelichting door professor Luc Sels, decaan faculteit Economie en Bedrijfswetenschappen van de KU Leuven*

Professor *Luc Sels* wil het debat kaderen in een paar evoluties op de arbeidsmarkt (zie presentatie in bijlage 3). De werkzaamheidsprojecties voor Vlaanderen werden recent negatief bijgesteld. De impact 2020-voorspelling – dit is een prognose van de werkzaamheidsgraad voor de volledige groep van 20- tot 64-jarigen – komt nu uit op 72 procent. Daarin zijn de maatregelen verrekend die op federaal niveau genomen zijn. Dat is een negatieve bijstelling met 1,6 procentpunt ten opzichte van vorig jaar. Voor de 55-plussers is de trend neerwaarts met ongeveer 1,5 procentpunt.

Een tweede element is de toenemende concentratie van werkzaamheidsproblemen bij laaggeschoolden over alle leeftijdscategorieën heen. In elke leeftijdsklasse ziet men de afstand in feitelijke werkzaamheid tussen aan de ene kant de midden- en hogeschoolden en aan de andere kant de laaggeschoolden toenemen. De ongekwalificeerde uitstroom van jongeren erbij gerekend en de predicatieve waarde daarvan voor jeugdwerkloosheid, maken duidelijk dat doelgroepgerichte maatregelen vooral de laaggeschoolden moeten kunnen bereiken.

Professor Sels licht een slide toe over de groeimarge van de werkzaamheid bij verschillende groepen, op basis van de potentiële arbeidsreserve. De drie topgroepen waar de winstmarge het grootst is, zijn de laaggeschoolden, de groep van niet-Europese afkomst en de personen met een handicap. De vierde categorie vormen de jongeren.

Hij maakt het onderscheid tussen aanwervings- en tewerkstellingspremies. Een aanwervingspremie wordt het best gebruikt voor die groepen waarvoor er een tijdelijke productiviteitsachterstand is, zoals langdurige werklozen. Met een aanwervingspremie kan men voor die groep de periode van productiviteitsverlies overbruggen.

Permanente tewerkstellingspremies zijn eerder geschikt voor doelgroepen die blijvend minder productief zijn. Deze premies kunnen jobcreatie ondersteunen, vooral in de private sector. De werkgever weet dat de korting op de loonkost duurzaam is.

In een ideale wereld zou men volgens professor Sels de RSZ-kortingen voor oudere werknemers, laaggeschoolde jongeren en langdurig werklozen samen kunnen nemen en inzetten voor een structurele korting op lage lonen. Dit lijkt de spreker de meest doeltreffende wijze om de werkzaamheid van laaggeschoolden over alle leeftijden omhoog te trekken.

Professoren Muriel Dejemeppe en Bruno Van der Linden van de UCL hebben dit scenario uitgewerkt voor het Waalse Gewest. Hun model gaat uit van een korting ten belope van 28 percent op het brutoloon ter hoogte van het gewaarborgd minimuminkomen. Dit zou verminderen en uitdoven naargelang men naar hogere lonen gaat en eindigen bij 400 euro per trimester voor een brutoloon van 1957 euro. Hij pleit voor een structurele korting op lage lonen omdat de vraag naar arbeid aan de onderkant van de loonschaal gevoeliger is voor loonkostreductie. Het effect op jobcreatie is groter. Op die manier wordt niet alleen de aanwerving van laaggeschoolden in bestaande jobs aangemoedigd, maar mogelijks is dit ook een stimulans voor bijkomende jobcreatie aan de onderkant van de loonwaaier. Deze formule neigt naar een structurele maatregel die sterk doelgroepgericht is. De beoogde doelgroepen worden het best bediend met deze maatregelen. De toeleiding naar bestaande banen wordt vergemakkelijkt. Bovendien worden er aan de onderkant ook banen gecreëerd waar mensen nieuw kunnen instappen. Het is transparant. Er zijn geen complexe regelingen voor specifieke doelgroepen. Het is solidair en billijk en vooral ambitieus omdat de maatregel zich niet enkel richt op niet-werkende werkzoekenden of leefloners, maar ook bijvoorbeeld op de (her)intrede van inactieven. Een doelgroepgerichte maatregel specifiek voor laaggeschoolden is geen alternatief. Een laaggeschoolde kan immers veel verdienen. Het voorstel in het groenboek dat het dichtst aanleunt bij dit voorkeursscenario, is optie 6 met de tewerkstellingsmatrix. Hierin zit een selectieve aanwervingssubsidie voor langdurig werkzoekenden en kortgeschoolde schoolverlaters verrat, en een selectieve tewerkstellingssubsidie voor die groepen met een blijvende lagere productiviteit zoals mensen met een arbeidsbeperking. Deze optie behelst ook het voorstel om de federale instrumenten en de Vlaamse tewerkstellingspremie 50+ te integreren in een loonpremie waarmee de aanwerving van werkzoekenden ouder dan 50 wordt ondersteund.

Bij de voorstellen uitgewerkt omtrent het activeringsbeleid, gaat de voorkeur van professor Sels uit naar optie 3. Hij verkiest de afschaffing van een aparte facilitatorenwerking, de volledige integratie van de activering van zoekgedrag in het sluitend maatpak, en de opname van de sanctioneringsbevoegdheid door de VDAB in een apart ingebedde provinciale dienst. De consulent komt dan in een kader waarin hij geen rechter en partij hoeft te zijn. Zo kan de vertrouwensband van de consulent ten aanzien van de werkzoekende behouden blijven. Optie 4 uit het groenboek is daarvoor minder geschikt.

Met betrekking tot het betaalde educatief verlof, verwijst de spreker naar een onderzoek over de maatregelen in de sfeer van opleidingsstimulering en -incentivering. De overheid is in een situatie gekomen dat men externen een onderzoeksopdracht moet geven om een overzicht te krijgen over de maatregelen van de federale en Vlaamse overheid. De transparantie is volledig zoek. De zesde staatshervorming biedt een unieke gelegenheid om een eenduidige keuze te maken, bij voorkeur voor de combinatie van een stelsel gericht op het creëren van tijd, en een stelsel gericht op ondersteuning met geld. De spreker laat daarbij de specifieke ondersteuning van centra voor volwassenenopleiding of kortingen op inschrijvingen buiten beschouwing. Die stelsels kunnen voor specifieke doelgroepen blijven bestaan.

Als men de opleidingscheques zou gebruiken om de ondersteuning met geld in te vullen, dan moeten de modaliteiten worden gewijzigd. Het dode gewicht is hoog en het mattheuseffect is groot. De doelgroep moet verder worden afgebakend en de overstap van input- naar outputfinanciering is nodig.

Professor Sels pleit voor het behoud van het betaalde educatief verlof op korte termijn. Een discussie ten gronde is echter nodig. Voor de jobspecifieke opleidingen binnen een bedrijf moet geen betaald educatief verlof worden ingezet. Dat zijn opleidingen ten laste van de werkgever. Daarnaast bestaan er opleidingen die gericht zijn op de inzetbaarheid

in de arbeidsmarkt en die het individuele belang toekomen. Ook hier twijfelt hij aan het nut van het betaalde educatief verlof. De tijdskredietformule met een opleidingspremie kan daar op termijn meer aangewezen zijn. Op korte termijn moet het betaalde educatief verlof worden bijgestuurd, bijvoorbeeld voor de huidige uitsluiting van afstandsonderwijs en stageperiodes. Dit zijn kleine, nuttige en nodige correcties. De vraag of we moeten inzetten op het betaalde educatief verlof dan wel op vormen van tijdskrediet met een opleidingspremie, moet deel uitmaken van een dialoog tussen het Vlaamse en het federale niveau.

Professor Sels vermeldt het idee van een competentieverzekering met een loopbaan- en leerrekening. De loopbaanrekening zou kunnen worden opgebouwd als een aangepaste variant van het tijdskrediet, onder de vorm van een soort sokkel van verlofrechten die men heeft en daarboven rechten die opgebouwd worden afhankelijk van de duurtijd in werk.

De leerrekening krijgt inbreng van de overheid, zowel financieel vanuit de bestaande systemen als via een fiscaal gunstregime van de inleg van de werknemer en werkgever. Dit gaat uit van een cofinanciering van de opleiding. Opleiding komt het individu ten goede. Hij of zij mag dan ook via cofinanciering bijdragen. Dit sluit aan bij optie 4 van het onderdeel omtrent het betaalde educatief verlof in het groenboek. Hierin worden leerrekeningen gecombineerd met een loopbaanrekening. Professor Sels denkt dat men daar een goede gecombineerde formule van tijd en geld kan uitbouwen.

1.4. Vragen van de commissieleden en antwoorden van de sprekers

Mevrouw *Güler Turan* stelt dat er in Vlaanderen een groot probleem is wat betreft de tewerkstelling van bepaalde doelgroepen. Voor allochtone werknemers is nog een grote winst te boeken. Over deze doelgroep heeft professor Sels geen specifieke voorstellen gedaan.

In een ideale wereld bestaan ook voor laaggeschoolden verschillende leermogelijkheden en opleidingen tijdens de loopbaan. Zal een permanente korting of premie geen aanleiding zijn voor de werkgever om de laaggeschoolde jongeren niet te ondersteunen in hun zoektocht naar groei? Ze informeert hoe dit kan worden uitgesloten.

Voor de 50-plussers stelde professor Sels in zijn presentatie de premies voor aanwerving en tewerkstelling voor. Mevrouw Turan stelt de vraag hoe men kan voorkomen dat dit ertoe leidt dat het aantrekkelijker wordt om 50-plussers eerst te ontslaan om ze dan via andere maatregelen weer aan te werven.

Mevrouw Turan beaamt dat op het gebied van het betaalde educatief verlof, op lange termijn andere keuzes moeten gemaakt worden.

De heer *Matthias Diependaele* vraagt aansluitend of er geen verdringingseffect is bij permanente tewerkstellingspremies. De verwarring komt door de vraag vanaf wanneer een permanente tewerkstellingspremie zinvol is. Dit is volgens de uiteenzetting als kansen permanent moeten worden ondersteund. Dit geldt zeker bij arbeidsgehandicapten. Dit geldt echter niet voor laaggeschoolden of allochtonen. Voor deze groepen zijn tijdelijke aanwervingspremies aangewezen.

Mevrouw *Lydia Peeters* vindt dat er dringend iets moet veranderen aan het doelgroepenbeleid. Er zijn momenteel 121 maatregelen. Er bestaat eensgezindheid over de nood aan vereenvoudiging. De evolutie van de werkzaamheidsgraad is negatief. De verhoging van de werkzaamheidsgraad kan door premies of subsidies. Professor Sels stelt voor om een duurzame tewerkstellingspremie te geven aan de ouderen, de laaggeschoolden en de lang-

durig werklozen. Een langdurig werkloze die een tijd werk heeft, heeft niet meer de status van langdurig werkloze. Ze vraagt zich af of de premie dan blijft gelden. In de presentatie van professor Sels werd gefocust op de lage lonen. Het doel moet zijn om die lonen te laten stijgen. Eens er hogere lonen zijn, valt waarschijnlijk de premie weg. De vraag blijft of er een doorstroming zal zijn naar een hoger loon. Een permanente premie voor een groep die blijvend minder zal presteren zoals de ouderen, is daar misschien wel aangegeven. In ieder geval moet men tot een vereenvoudiging van de waaier aan maatregelen, die tot nu weinig resultaat in de werkzaamheidsgraad hebben gebracht. Er moet bovendien ook meer aandacht zijn voor de private sector. De bestaande maatregelen zijn vooral gericht op de openbare sector of socialprofitsector, en minder op de private sector.

De SERV stelde dat PWA-werknemers vaak mensen zijn met een eerder zwakke arbeidsmarktpositie. Kan professor Sels het uitdoofscenario dat hij voorstelde, verduidelijken? Betekent dit een definitieve afbouw van het PWA of eerder een doorstroom naar de arbeidsmarkt?

De heer *Koen Van den Heuvel* is tevreden met het groenboek. Het is een degelijk document, ter voorbereiding voor de overdracht van bevoegdheden. Binnen de staatshervorming moet men streven naar efficiëntiewinsten. Het moet de ambitie van de volgende Vlaamse Regering zijn om de bevoegdheden die overkomen, zo veel mogelijk te stroomlijnen en in te kantelen in het Vlaamse beleid. Er moeten keuzes worden gemaakt. Sommige maatregelen zoals PWA kunnen dan beter uitdoven. Niet alles wat overkomt, moet blijven bestaan. De doelgroepen vormen financieel het mooiste pakket dat overkomt. De uitdaging is hier een performant instrumentarium uit te bouwen. De aanzet van professor Sels is erg concreet. De vraag rijst in welke mate een algemene doelgroepenmaatregel voor de lage lonen al dan niet het niveau van een structurele maatregel bereikt. Structurele maatregelen zijn immers een federale bevoegdheid terwijl de maatregelen voor doelgroepen een gewestelijke aangelegenheid zijn.

De heer *Dirk Vanderpoorten* verduidelijkt dat juridisch onderzoek heeft aangetoond dat een structurele maatregel voor een doelgroep, bijvoorbeeld specifiek voor lage lonen, een federale aangelegenheid blijft.

Professor *Luc Sels* verduidelijkt dat zijn voorstel vooral gericht is op maximale doeltreffendheid, maar in zijn huidige vorm moeilijk inpasbaar is in het huidige kader van de staatshervorming. Zijn boodschap is om te streven naar een zo dicht mogelijke benadering van zijn voorstel.

De heer *Dirk Vanderpoorten* deelt de mening van professor Sels dat het inzetten van een RSZ-korting op lage lonen waarschijnlijk het meeste effect zal hebben. Binnen de federale administraties is men dit aan het onderzoeken. Het zou kunnen zijn dat bij de volgende federale regeringsonderhandelingen hieraan aandacht zal worden besteed.

Volgens de heer *Koen Van den Heuvel* rijst de vraag in welke mate de zaken worden voorgesteld vanuit de lage lonen of vanuit de doelgroepen.

De heer *Dirk Vanderpoorten* wijst er op dat, indien de doelgroepmaatregelen op basis van de Europese staatssteunregels als staatssteun moeten worden gekwalificeerd, deze maatregelen in de tijd en tot een bepaald percentage van het loon beperkt moeten zijn. Enkel voor arbeidsgehandicapten is er geen beperking in de tijd.

Professor *Luc Sels* betreurt dat een vrij groot volume aan middelen dat overkomt, niet kan worden gebruikt om een complementair beleid te voeren. Heel wat doelgroepen worden het best bediend met een structurele korting.

De vraag is of het om een probleem van moeilijke bemiddeling van kansengroepen naar werk gaat, dan wel om een tekort aan banen aan de onderkant van de arbeidsmarkt. Hij neigt sterk naar het tekort. Door de loonkostdruk zijn vooral in de private sector heel wat banen verloren gegaan aan de onderkant van de arbeidsmarkt. De doelgroepen worden het best bediend door onderaan het segment banen te creëren. Daarvoor is een structurele daling op de lage lonen het meest doeltreffende instrument. Heel veel problemen in verband met de keuze van kansengroepen worden dan vermeden. Ze hebben vaak gemeen dat ze de competenties (nog) niet hebben om te kandideren voor banen in het midden of hogere segment. Onderaan de arbeidsmarkt wordt veel gedaan met initiatieven van de sociale economie en binnen de overheidssector, maar er is geen Vlaams instrument voor de privésector.

Voor allochtonen stelt hij dat die groep geen probleem hoeft te hebben, met uitzondering van een bepaald segment met competentieachterstand, schoolachterstand, langdurige werkloosheid enzovoort. Die treden wellicht het gemakkelijkst in de arbeidsmarkt in, via banen onder aan de arbeidsmarkt.

Het gaat niet alleen om een korting. Er is ook heel wat mogelijk rond bemiddeling en begeleiding. Die gaan niet verdwijnen. Zijn voorstel is de korting te gebruiken en de bemiddeling daarop af te stemmen, om mensen toe te leiden naar de in kostprijs gekorte jobs.

50-plussers zijn stilaan niet meer een zo groot probleem van werkzaamheid bij de midden- en hogeschoolden, wel van de lager geschoolden. Bij 50-plussers is een laag loon wel iets anders dan bij 20- of 30-jarigen. Er is een andere loongrens nodig. Er moet een systeem komen waarbij de loongrens als criterium iets hoger ligt voor de oudere werknemers.

Een structurele korting wordt gekoppeld aan het loon, niet aan de persoon. Iemand die van start gaat en de nodige opleiding krijgt, groeit door naar een hoger loon of naar een betrekking met een hoger loon. De subsidie wordt gradueel afgebouwd om te voorkomen dat men een lagelonenval krijgt. De subsidie wordt aan de loongrens gekoppeld. De korting neemt stapsgewijs af, naarmate de productiviteit gradueel stijgt.

Mevrouw *Goedele Vermeiren* had het idee dat het moeilijk zou zijn om alles in te passen in het Vlaamse beleid. Ze maakte telkens de bedenking dat het eenvoudiger en transparanter kon. De verschillende sprekers stelden dat het de bedoeling moet zijn om de maatregelen voor de doelgroepen te vereenvoudigen. Bij optie 3 wordt in verband met artikel 60 gesteld dat de OCMW's een samenwerkingsovereenkomst met de VDAB sluiten. Kan dit worden toegelicht? In verband met opties 2 en 3 over PWA rijst de vraag of het verlies van de middelen betekent dat ze effectief verloren gaan dan wel dat ze effectief worden ingezet.

De heer *Peter Van Rompuy* wil weten wat er voor de ouderen op de arbeidsmarkt kon gebeuren met gelijke lage loonschalen. Door te stellen dat voor ouderen met andere grenzen kan worden gewerkt en dat loonbarema's aangepast worden aan de leeftijd, is er een antwoord op zijn vraag. Denkt men aan een werknemers- of werkgeversbijdragekorting?

Mevrouw *Ann Vermorgen* verduidelijkt dat het uitdoofscenario voor PWA beoogt om de doelgroep uit het huidige stelsel te laten opvangen in andere maatregelen. Men moet daarvoor kijken naar bestaande zaken in Vlaanderen waarin zij terecht kunnen, met name de lokale diensteneconomie, het W²-stelsel of het Maatwerkdecreet. Er kan slechts sprake van afschaffing zijn, als ze elders kunnen worden geïntegreerd.

De heer *Dirk Vanderpoorten* vult aan dat er ook federaal een uitdoofscenario is. Er is daar geen instroom meer. Optie 3 gaat ervan uit dat het federale beleid voor een deel wordt overgenomen. Er moet worden opgelet voor het contingent van PWA'ers dat in de bijzondere wet is opgenomen. De financiering daarvan is eraan gekoppeld. Bij het volledig afschaffen, loopt men het risico dat er problemen komen bij de overdracht van de gekoppelde middelen. Er is een link tussen het contingent van mensen dat overkomt en de financiering ervan.

Met betrekking tot artikel 60 werd op het terrein vastgesteld dat de toepassing in de gemeenten verschillend is. Grootsteden gebruiken dit als een activeringsfilosofie. In andere, eerder kleine gemeenten is die filosofie niet zozeer aanwezig. Men pleit in de diverse opties ervoor om gradueel meer verantwoordelijkheid te leggen bij de OCMW's en om te streven naar een gelijkmatige toepassing van de activeringsfilosofie in de OCMW's. Artikel 60 werd lang gebruikt om mensen opnieuw in orde te brengen met de sociale zekerheid. De opties zijn opgebouwd naar een intensere samenwerking met de VDAB en naargelang de optie kan men meer verantwoordelijkheid leggen bij de VDAB dan wel bij het OCMW. In het kader van de activeringsfilosofie kan men beslissingen bij het OCMW laten met ondersteuning van de VDAB. In sommige opties kan men de beslissing voor een stuk bij de VDAB leggen in samenspraak met het OCMW. Er zijn gradaties mogelijk die in de verschillende opties zijn vervat.

De heer *Robrecht Bothuyne* meent dat het Departement WSE reeds contacten heeft met het VVSG en de OCMW's over hoe het overleg het best kan worden georganiseerd. Een element dat nog onvoldoende aan bod is gekomen, is leren en werken. Momenteel zijn er een aantal hiaten in het Vlaamse beleid. Deze bevoegdheid biedt grote opportuniteiten. Kan er worden aangegeven wat er moet gebeuren?

Professor *Luc Sels* deelt mee dat hij er nog niet toe gekomen is om zich uit te spreken over de kortingssystemen. De zorg ligt bij het verlagen van de kost van de arbeid. Hoe dit gegeneerd wordt, is niet in het voorstel opgenomen. Hij maakt zich zorgen over de langdurig werklozen en 50- en 55-plussers. Bij langdurig werklozen kan een tijdelijke aanwervingspremie eventueel complementair aan zijn voorstel geschikt zijn. Voor de 50- en 55-plussers is het te vroeg om elke bijkomende stimuleringsmaatregel naar het aanwervingsgedrag van werkgevers los te laten. Er zijn nog een aantal jaren nodig om de werkzaamheid te verhogen. Dit zijn misschien groepen die te weinig worden aangesproken met enkel een structurele korting op de lonen.

In verband met leren en werken heeft hij geen zicht op de mogelijkheden die door de staatshervorming worden geboden om het systeem te dynamiseren. Wat daar nodig is, is veel meer dan de mogelijkheden die nu door het industrieel leerlingenwezen worden gecreëerd. Volgens professor Sels moet het principe van leren en werken ook in veel sterkere opleidingen worden geïmplementeerd. Dan pas zal het als instrument aantrekkingskracht krijgen.

Mevrouw *Ann Vermorgen* verwijst naar een SERV-advies over werkpleklernen. Het blijkt dat er op dit vlak nog heel wat mogelijk is en dat er sterker op moet worden ingezet. Dat vraagt een andere focus. Het moment is aangebroken om dit aan te pakken. Werkpleklernen vraagt heel wat engagementen. Zo zijn er nu bijvoorbeeld onvoldoende plaatsen. De sociale partners beseffen dat daaraan iets moet gebeuren. Ook de SERV vindt de link tussen de arbeidsmarkt en het onderwijs belangrijk. Dit vraagt dat men zijn eigen domein overstijgt. Er moet meer samenwerking zijn. Er zijn goede aanzetten maar er zijn nog meer stappen nodig.

Volgens de heer *Dirk Vanderpoorten* heeft men in het groenboek een nuloptie toegepast waarbij de federale maatregel behouden blijft en ingekanteld wordt naast de Vlaamse maatregelen. Een tweede optie is het hervormen van het leerlingenwezen. Een derde optie is de harmonisering van het leerlingenwezen en de leertijd. Daar gaat men uit van de filosofie van het duale leren die ook in Europese teksten als antwoord op de jeugdwerkloosheid en de ongekwalificeerde uitstroom aan bod komt. De volgende Vlaamse Regering staat voor de uitdaging dit aan te pakken. De spreker is als ambtenaar verontwaardigd dat het onderwijs nog altijd tekortschiet om het voltijdse engagement in het deeltijds leren en werken te realiseren terwijl het beleidsdomein Werk plaatsen over heeft. Het is het uitgelezen moment om bij het nieuwe regeerakkoord hierover in Onderwijs harde engagementen aan te gaan.

Mevrouw *Katrijn Vanderweyden*, medewerker van de studiedienst van de SERV, stelt dat er mogelijks ruimte is om in het kader van het doelgroepenbeleid kenmerken van de werknemer zoals leeftijd en opleiding te combineren met loongerelateerde kenmerken.

Mevrouw *Patricia Ceysens*, voorzitter, bedankt de sprekers voor hun interessante uiteenzettingen.

2. Bespreking onder de beleidsdomeinen Economie, Wetenschap en Innovatie

2.1. Toelichting door de heer Dirk Van Melkebeke, secretaris-generaal van het Departement EWI

De heer *Dirk Van Melkebeke* geeft een overzicht van de Vlaamse beleidsopties voor de bevoegdheden die geregionaliseerd worden. De bevoegdheden Economie, Wetenschap en Innovatie zijn zeker niet het zwaarste pakket van de staatshervorming. Er is al heel wat geregionaliseerd en het gaat slechts om een beperkt aandeel van het totale pakket van 10 miljard euro dat naar Vlaanderen overkomt. Dat neemt niet weg dat er interessante instrumenten bij zijn die Vlaanderen zullen toestaan een meer gericht economisch en wetenschappelijk beleid te voeren.

De bevoegdheidsoverdracht start op 1 juli 2014. Tot 1 januari 2015, het moment dat de Vlaamse administratie ze daadwerkelijk in handen krijgt, loopt een transitieperiode. De FOD Economie werkt nu aan een transitieprotocol, dat besproken wordt op de institutionele taskforce van 28 januari. Het protocol was al beloofd voor 15 januari. De verdraging is een spijtige zaak. Ondanks de goede werkrelatie tussen de federale en Vlaamse administraties in deze bevoegdheidsdomeinen is het niet evident om tot goede afspraken te komen. Om de vlotte overdracht van expertise te garanderen, kunnen er federale voorhoedes naar Vlaanderen worden uitgezonden. Nu al werken er federale personeelsleden op de Vlaamse administratie Landbouw. Een andere mogelijkheid is dat federale personeelsleden enkele maanden de Vlaamse ambtenaren komen opleiden. Een derde optie is dat Vlaamse ambtenaren in federale diensten opgeleid worden. Bij een aantal beleidsdomeinen gebeurt er vooralsnog helemaal niets.

Vooreerst wordt Vlaanderen bevoegd over de vergunningen inzake handelsvestigingen en het Nationaal Sociaaleconomisch Comité voor de Distributie (het Ikea-verhaal). Vlaanderen zou kunnen opteren voor het behoud van een aparte sociaaleconomische vergunning of voor de afschaffing ervan zonder alternatief. Een andere mogelijkheid is dat het detailhandelsbeleid uitsluitend op planniveau behouden blijft. De vierde optie is een integraal handelsvestigingsbeleid ontwikkelen, met behoud van de sociaaleconomische vergunningen maar met maximale integratie in de stedenbouwkundige vergunning, gecombineerd met een beleid op planniveau. De Vlaamse administratie denkt dat optie 4 de grootste

kans op slagen biedt, ook voor een goede integratie met andere domeinen. Ze heeft onder-tussen een ontwerp van dergelijk integraal handelsvestigingsbeleid opgemaakt, maar dat is nog niet goedgekeurd door de Vlaamse Regering.

Twee entiteiten komen in aanmerking voor het integrale handelsvestigingsbeleid. Het Agentschap Ondernemen, dat onder het Departement EWI valt, is daar volgens de spre-ker het best voor geplaatst. Momenteel zijn er op federaal niveau een Franstalige en drie Nederlandstalige voltijds equivalenten van niveau C voor aangesteld. Welke personeels-leden overkomen is nog niet duidelijk.

Op 1 juli 2014 treedt de Vlaamse regelgeving in werking en start de overdracht van exper-tise en de praktische voorbereiding. In principe is de eigenlijke overdracht gepland voor januari 2015, hoewel de overdracht van het archief en het registratiesysteem nog roet in het eten kan gooien. Het transitieprotocol is nodig om de transitieperiode te overbruggen.

Een samenwerkingsakkoord is nodig omdat voor detailhandelsprojecten van meer dan 20.000 m² op minder dan 20 km van een gewestgrens overlegd moet worden tussen de aan-grenzende gewesten. Dat maakt deel uit van het ontwerp van decreet Integraal Handels-vestigingsbeleid.

Een tweede nieuwe bevoegdheid is de Handelshuurwet. Vlaanderen moet beoordelen of er wijzigingen nodig zijn. Voorlopig is de optie het beheer toe te vertrouwen aan het Agent-schap Ondernemen. De nieuwe Vlaamse Regering zal daarover beslissen. Er komen geen middelen over. Een transitieprotocol of een samenwerkingsakkoord is niet nodig.

De volgende bevoegdheid is de prijzencontrole over het afval- en het waterbeleid, de open-bare gasdistributie, de distributie en het lokale vervoer van elektriciteit (met een aantal beperkingen), de taxidiensten, de huur van goederen voor verblijf, pacht en handel, de hotelaspecten van de rusthuizen en de teledistributie. Inflatie en concurrentievermogen blijven federaal. De eerste optie is dat de taken overgenomen worden door de Vlaamse equivalenten van de federale bevoegdheidsdomeinen die gaan over de prijzencontrole, zijnde de Vlaamse ministers bevoegd voor Economie en Volksgezondheid. Een andere mogelijkheid is dat de prijzencontrole exclusief aan de Vlaamse minister bevoegd voor Economie wordt toevertrouwd. Een derde alternatief is dat de prijzencontrole een ge-deelde bevoegdheid van elke betrokken minister wordt. Dat houdt steek aangezien prijzen-controle het sectorale beleid kan versterken.

De laatste optie geniet de voorkeur omdat Vlaamse administraties al bevoegd zijn voor de opgesomde deeldomeinen. Zo zijn er de Vlaamse Regulator van de Media en de economi-sche toezichthouder bij de Vlaamse Milieumaatschappij die toezicht houdt op de kost van de waterzuivering. Voor elektriciteit en gas is de Vlaamse Regulator voor Energie bevoegd voor de distributietarieven, niet voor de consumententarieven. Het Departement Openbare Werken heeft een dienst bevoegd voor de taxi's. Voor de hotelaspecten van de rusthuizen bestaat er al een afdeling onder de administratie Welzijn. Kortom, een centrale dienst prij-zencontrole zou tegen de bestaande situatie ingaan. Het is beter de prijzencontrole op te splitsen over de voornoemde diensten.

Momenteel zijn er 2,3 vte federale personeelsleden met die zaken bezig. Een transitie-protocol is nodig voor de overdracht van het personeel en de expertise. Omdat de federale overheid voor belangrijke aspecten bevoegd blijft, zoals het prijs- en inkomstenbeleid voor inflatie en concurrentievermogen, de prijzencontrole van de elektriciteits- en gasprijen voor de eindgebruiker, is een samenwerkingsakkoord zeker nodig. Maar daarvoor is er nog geen actie ondernomen.

Na de staatshervorming komt ook de bevoegdheid over de toegang tot het beroep over naar Vlaanderen. Lang is onduidelijk geweest over welke beroepen het ging, maar nu is bekend dat het gaat over de beroepen die onder de programmawet van 10 februari 1998, de wet tot bevordering van het zelfstandig ondernemerschap, vallen. Medische en intellectuele beroepen vallen daar niet onder. Het gaat over een uitgebreide lijst, met onder meer glazenmakers, schrijnwerkers, stukadoors, aannemers van bouwwerken, garagisten, frigoristen, begrafenisondernemers, kappers, opticiens, schoonheidsspecialisten, masseurs, dentaaltechnici, slaggers en groothandelaars in de voeding. Een transitieprotocol is nodig, zeker voor de erkende ondernemingsloketten, voor het organiseren van examens en de aanvragen van onderzoeken. Een samenwerkingsakkoord moet dan weer zorgen voor goede intergewestelijke afspraken. De Hoge Raad voor de Middenstand toonde zich al bezorgd dat de voorwaarden om toegang te krijgen tot het beroep al te veel zouden verschillen tussen de gewesten.

De vijfde nieuwe bevoegdheid is het Participatiefonds. Daarvoor geldt zeker een overgangsfase, want het federale niveau zal de aanvragen die ingediend worden tot 1 juli, volledig afhandelen. Vlaanderen kan beslissen de bestaande kredietinstrumenten voorlopig voort te zetten en later keuzes te maken. De vergoeding voor de startersbegeleiding kan dan onder de hoede vallen van het Agentschap Ondernemen. De vergoeding voor hinder van openbare werken – na een aanvankelijke trage opstart gaat het nu toch om honderden dossiers – komt dan eveneens onder de bevoegdheid van het Agentschap Ondernemen. De instrumenten Starteo, Optimeo en de Startlening kunnen dan aan PMV toevertrouwd worden, die eventueel hulp kan krijgen van het federale niveau via een dienstenovereenkomst.

Vlaanderen krijgt daarvoor 13,25 miljoen euro per jaar gedurende acht jaar, wat 53 procent van het totale bedrag is. Een transitieprotocol is zeker nodig, onder meer voor de oprichting van de drie gewestelijke filialen van het Participatiefonds en voor de regeling van de voorwaarden van de financiële overdracht. Momenteel bevinden de onderhandelingen over de overdracht van personeel zich in een slotfase. Een samenwerkingsovereenkomst is nodig voor de IT-diensten, de infrastructuur en bepaalde activiteiten die het federale Participatiefonds nog zal leveren aan de filialen en PMV. Een andere reden voor een samenwerkingsakkoord is dat het federale niveau personeel ter beschikking zal stellen.

De laatste overdracht zijn de interuniversitaire en technische attractiepolen, maar dat laatste programma is afgelopen. De belangrijkste beslissing dienaangaande staat niet in de wet op de staatshervorming maar in artikel 53 van de Financieringswet, namelijk dat vanaf de begroting 2018 het Vlaamse Gewest 17,7 miljoen euro krijgt, vanaf dat jaar te indexeren.

De heer *Dirk Van Melkebeke* besluit dat de zesde staatshervorming op vlak van economie, wetenschap en innovatie toch enkele interessante instrumenten inhoudt voor het Vlaamse beleid. De administratie is er klaar voor. Dat neemt niet weg dat er nog keuzes moeten gemaakt worden. Het algemene transitieprotocol moet nog een en ander uitklaren.

Mevrouw *Lydia Peeters* vraagt op welke parameters de middelenverdeling tussen de regio's berekend is. De SERV zag twee opties, onder andere een verdeling op basis van het aantal zelfstandigen waardoor Vlaanderen 63 procent van de middelen zou krijgen.

De heer *Dirk Van Melkebeke* antwoordt dat de het Federale Parlement over de verdeling heeft beslist.

2.2. Toelichting door mevrouw Elisabeth Monard, secretaris-generaal van het Fonds Wetenschappelijk Onderzoek – Vlaanderen

Mevrouw *Elisabeth Monard* gaat in op de interuniversitaire attractiepolen, die een belangrijk programma vormen voor de onderzoekers. Het is het enige gesubsidieerde netwerk van onderzoeksgroepen van beide kanten van de taalgrens. Voor Europa is België nog altijd één land.

Fase 6 van het programma, dat vijf jaar omvatte, liep af in 2011. Het ging om een totaalbedrag van 143 miljoen euro. In fase 6 waren er 44 netwerken actief met 324 onderzoeksteams, waaronder 74 met Europese partners. Het programma bestrijkt alle wetenschapsdomeinen, inclusief basisonderzoek. De vijfhonderd betrokken onderzoekers slaagden er samen in tweeduizend publicaties per jaar te produceren. Fase 7 is gestart in 2012. Er is 156,6 miljoen euro voor uitgetrokken en er zijn 47 netwerken voor opgericht. Ook dit keer zijn alle vormen van onderzoek mogelijk. Op de website van het Federaal Wetenschapsbeleid staat er een lijst van. De technologische attractiepolen lopen dan weer af en de spreker heeft niet de indruk dat er veel animo is om dat voort te zetten.

Na de zesde staatshervorming wordt het budget van de IUAP overgeheveld naar de gemeenschappen, 46 percent naar Vlaanderen en 44 percent naar Wallonië. Na afloop van fase 7, in 2018, krijgt Vlaanderen 17,7 miljoen euro, een belangrijk bedrag voor de wetenschap. Die overheveling staat in de Financieringswet, maar niet in de wet tot hervorming van de instellingen. Dat is niet nodig omdat ook de federale staat dergelijke netwerken kan blijven oprichten. Omdat het budget sowieso overgeheveld wordt, is die kans klein. Bovendien moet er dan eerst een samenwerkingsakkoord zijn met de gemeenschappen en de gewesten.

De risico's van de overheveling zijn beperkt aangezien wetenschapsbeleid al in hoge mate de bevoegdheid is van de regio's. Het FWO heeft ervaring met het beheer van gemeenschappelijke programma's met FNRS, en met de samenwerking met andere regio's en landen. De eigenlijke overdracht gebeurt pas na afloop van de huidige fase.

Het Vlaamse beleid heeft twee opties. Vooreerst bestaat de nuloptie waarbij het huidige opzet van het IUAP behouden blijft. Dat vergt een samenwerkingsakkoord tussen de gemeenschappen. Het FWO en FNRS worden dan aangeduid voor het beheer. De IUAP worden dan een belangrijk onderdeel van het Vlaamse wetenschapsbeleid. Ze zijn ook complementair aan de huidige Vlaamse programma's. Het gaat over excellente onderzoekers, die in een netwerk opereren met hun Franstalige collega's. Deze optie heeft het voordeel van de nabijheid. Er is vaak reeds een lange traditie van samenwerking.

Een ander mogelijkheid is de omvorming van de IUAP tot een financieringskanaal op supraregionaal niveau, voor samenwerkingsverbanden met andere landen of Wallonië. Ook dan wordt het FWO verantwoordelijk voor het beheer. Nu al financiert het FWO succesvol gemeenschappelijke onderzoeksprogramma's met bijvoorbeeld China, Ecuador en Quebec. De IUAP's worden dan gewoon een breder netwerk van excellente onderzoekers en een aanvulling op het programma Bilaterale. Voor dergelijk netwerk ontbeert Vlaanderen nu de middelen.

2.3. Toelichting door de heer Pieter Kerremans, administrateur-generaal van de SERV

De presentatie van de heer *Pieter Kerremans* is gebaseerd op het akkoord met de sociale partners van juni 2012. Hij zal ook de mening van de sociale partners weergeven over het geheel van de sociaaleconomische aspecten van de zesde staatshervorming. Naast het economische komen andere, mogelijk nog belangrijkere bevoegdheidspakketten naar

Vlaanderen, onder meer in welzijn en gezondheidszorg, gezinsbeleid, woonbonus, energie en arbeidsmarktbeleid. Ook die aspecten hebben een belangrijke plaats in het SERV-akkoord. De zesde staatshervorming is een unieke kans om voort te bouwen aan een goed doordacht en efficiënt beleid. De sociale partners willen expertise en draagkracht inbrengen om van de zesde staatshervorming een succes te maken.

Het akkoord van 27 juni 2012 is ondertekend door ACV, ABVV, ACLVB, Voka, UNIZO en Boerenbond. Over de economische aspecten zijn alle partners het eens. Ze benadrukken het belang van coördinatie en het overleg tussen de overheden en de beleidsdomeinen in de aanloop maar ook bij de uitvoering. De nieuwe bevoegdheden moeten worden geïntegreerd in de bestaande op zo een manier dat het beleid er sterker van wordt. De sociale partners benadrukken het belang van een vlotte transitie en zijn blij dat de administratie daar voldoende aandacht aan besteed. Bij de overdracht moet het sociale overleg zijn rol kunnen spelen, zeker als het gaat over de Vlaamse sociale bescherming, het arbeidsmarkt- en het economische beleid. Voorts toont de spreker aan dat sommige beleidsdomeinen procentueel na de staatshervorming een groter deel van het Vlaamse budget zullen uitmaken, vooral WVG en WSE zijn grote stijgers.

De SERV behandelde volgende sociaaleconomische thema's: de sociaaleconomische vergunning, het Participatiefonds en de toegang tot de beroepen. De sociale partners overleggen nog verder over een uitdieping van het akkoord, op zoek naar een consensus, liefst nog voor de verkiezingen. De sociale partners zagen voor zichzelf zes thema's: de erkenning van toeristische centra, het vergunningsbeleid inzake handelsvestigingen, het Participatiefonds, de toegang tot het beroep, de prijzencontrole en de woninghuur, handelshuur en pacht.

De bijzondere wet over de zesde staatshervorming bepaalt dat de gewesten om eensluidend advies worden gevraagd over de erkenning van de toeristische centra. De SERV ziet twee aspecten: het advies is verplicht want een vormaspect, het advies is bindend omdat het eensluidend moet zijn. De erkenningsprocedures en -criteria voor de centra waarvoor afwijkingen worden toegestaan op de openingsuren (handelswetgeving) verschillen van die voor de centra met afwijkingen op de zondagsrust (arbeidswetgeving). Gezien de voeling die de SERV heeft met het handels- en arbeidsrecht is de raad een geschikt adviesforum.

In zijn advies van 22 september 2010 over de startnota Winkelen in Vlaanderen onderschrijft de SERV het uitgangspunt van de Vlaamse Regering van een kernversterkend beleid en stelt hij dat de handel in de kern en in de periferie complementair kunnen zijn en bijgevolg onder bepaalde voorwaarden naast elkaar kunnen bestaan. In hetzelfde advies stelde de SERV dat een regionalisering van de detailhandel de kans biedt om de vergunning te koppelen aan de Vlaamse regelgeving inzake ruimtelijke ordening. Dat is een hele uitdaging, maar het moment is gekomen om erover na te denken.

De SERV is van oordeel dat de overdracht van sociaaleconomische vergunningen een uitgelezen kans biedt voor een integrale aanpak op vergunnings- en planningsniveau. Naast de integratie van de diverse vergunningen in een koepelvergunning is er op planningsniveau een initiatief nodig waarbij adequate bestemmingsgebieden zoals kernwinkelgebieden kunnen worden afgebakend. Het doel is uiteraard een betere afstemming van het lokale ruimtelijke beleid en het ruimtelijke beleid voor handelsvestigingen. Dat is geen sinecure. Vandaar dat de raad in 2012 een overgangsperiode had gesuggereerd.

Ook de overdracht van het Participatiefonds biedt volgens de SERV de kans om een meer integrale aanpak van de overheidsondersteuning uit te werken, waarbij de focus en de concentratie van de middelen strategische uitgangspunten vormen. Dit bevordert de transparantie en de toegankelijkheid van het overheidsinstrumentarium voor de ondernemingen. De SERV dringt erop aan dat de Vlaamse overheid nu werk maakt van de stroomlijning van het financieel ondersteuningsinstrumentarium.

In afwachting van de integratieoefening is onder de koepel van PMV een geëigende, pragmatische opvangstructuur nodig voor de continuering van alle producten van het Participatiefonds in Vlaanderen. Belangrijk is dat er geen vacuüm ontstaat. Die structuur moet zo snel als mogelijk een businessplan uitwerken waarin tevens aandacht wordt besteed aan de overgang en de opvang van het personeel. Naast zijn kredietactiviteiten huisvest het fonds ook heel wat expertise, in het bijzonder in het KeFiK. De SERV dringt erop aan dat ook die expertise kan worden geïntegreerd in het Vlaamse beleid.

Volgens de bijzondere wet over de zesde staatshervorming zal Vlaanderen in de periode 2014-2022 jaarlijks 13,25 miljoen euro ontvangen. Daartegenover staat dat het Participatiefonds in de periode 2007-2011 voor Vlaamse dossiers jaarlijks gemiddeld een kredietvolume van 35,2 miljoen euro kende. Dit impliceert dat de Vlaamse overheid bij gelijke productie zeker in de beginperiode bijkomend zal moeten investeren.

De SERV heeft ook een aantal voorstellen voor de overheveling van de toegang tot de beroepen. De Vestigingswet bepaalt niet het aantal, maar wel de kwaliteit van de beroepsbeoefenaars. Voor de SERV is het vooreerst nodig dat de sociale partners betrokken worden bij het vastleggen van de kwalificaties. Het in 2009 opgerichte Agentschap voor Kwaliteitszorg in Onderwijs en Vorming kan een ondersteunende rol spelen, onder meer door informatie ter beschikking te stellen. Ook dat is een voorbeeld van integratie van nieuwe en bestaande Vlaamse bevoegdheden.

Ondernemingsloketten vormen nu een aanspreekpunt voor ondernemers. Ze moeten deze rol blijven vervullen en instaan voor de controle van de toegangsvoorwaarden tot het beroep. De leidraad en het uitgangspunt voor de regeling van Vlaamse beroepen, is het Europese regelgevend kader. De SERV dringt erop aan dat proactief en maximaal wordt ingespeeld op de Europese wijzigingsrichtlijn inzake beroepskwalificaties. Ook de SERV pleit voor een samenwerkingsakkoord tussen de gewesten over de toegangs- en vestigingsvoorwaarden.

Gezien het sociaaleconomische en maatschappelijke belang van de nutssectoren gas, elektriciteit en waterdistributie, is de SERV voorstander van het behoud van de prijzencontrole in de watersector en van prijsregulering door een onafhankelijke regulator in de sectoren gas en elektriciteit. Wat de sectoren van de rusthuizen en de taxi's betreft, pleit de SERV ervoor dat vóór de effectieve overdracht, een internationale benchmark wordt uitgevoerd van het overheidsbeleid in die sectoren, met bijzondere aandacht voor het prijzenbeleid. De resultaten van een dergelijke benchmark moeten uitsluitsel geven over het economische nut en de effectiviteit van de prijzencontrole in deze sectoren en mogelijke alternatieve (sociale) correctiemechanismen en instrumenten indiceren.

Indien uit dergelijke oefeningen blijkt dat prijsreglementering een nuttig en efficiënt instrument is, wordt de prijzencontrole een gedeelde bevoegdheid van elke minister. De samenvoeging van beleidsvoorbereiding en -uitvoering, inclusief prijzencontrole, binnen eenzelfde beleidsdomein laat een meer geïntegreerd sectoraal beleid en een bundeling van de kennis toe.

De SERV is van oordeel dat de overdracht van de bevoegdheden woninghuur, handels- huur en pacht, kansen biedt om op deze domeinen een meer geïntegreerd en coherent beleid te voeren. Het beleidsveld Wonen bijvoorbeeld was tot op heden voornamelijk gericht op de sociale huursector. Door de uitbreiding met de bevoegdheid over de private huurwetgeving verwerft de Vlaamse overheid meer beleidsruimte om sturend op te treden

op de private huurmarkt. Wat de handelshuur betreft, zijn er raakvlakken met het vergunningenbeleid, het kernversterkend winkelbeleid enzovoort. De pachtwetgeving op haar beurt vertoont raakvlakken met het Mestdecreet, het Bodemsaneringsdecreet, het decreet op het natuurbehoud. Kortom, de kansen om het beleid te versterken door integratie en coherentie zijn legio.

2.4. *Vragen van de commissieleden en antwoorden van de sprekers*

Mevrouw *Martine Fournier* vraagt of de SERV het zinvol vindt dat de gemeenten taxivergunningen blijven afleveren. Dat de SERV een bindend advies wil geven over de toeristische centra, is opmerkelijk. Het lid informeert naar de redenen van die stelligheid. Ook de gemeenten willen daar een impact op hebben.

De heer *Pieter Kerremans* verduidelijkt dat de SERV gewoon de federale wetgever volgt die een eensluidend advies oplegt.

Mevrouw *Martine Fournier* repliceert dat nu de federale minister gewoon beslist zonder bindend advies.

Voor de heer *Pieter Kerremans* doet de SERV de Vlaamse overheid enkel een aanbod om tegemoet te komen aan de federale wet volgens welke de regio een eensluidend advies moet geven. De sociale partners hebben nog geen uitspraak gedaan over de taxivergunningen. Hij zal de kwestie aan de raad voorleggen maar weet niet of de leden er zich over zullen willen uitspreken.

De heer *Robrecht Bothuyne* vraagt of de SERV ook samenwerkingsverbanden wil tussen de verschillende regulatoren.

Ook daar heeft de raad zich nog niet expliciet over uitgesproken, aldus de heer *Wim Knaepen*, medewerker van de studiedienst van de SERV. Voor de waterdistributie wordt wel een samenwerking met de VREG voorgesteld omdat die ook op zoek moet naar expertise over het prijzenbeleid. Ook de commissie Energie van de SERV overlegt over de uitdieping van het SERV-akkoord. Onder andere de regulatoren voor energie en gas spelen daarin een belangrijke rol.

Open Vld heeft altijd enigszins argwanend gestaan tegenover de winkelnota, aldus mevrouw *Lydia Peeters*. De reden hiervoor is dat de Vlaamse Regering uitgaat van een conflict tussen winkelen in de kernen en winkelen in de periferie. Voor Open Vld moeten ze complementair zijn: ‘runshoppen’ en ‘funshoppen’. Het groenboek toont aan dat het beleid al gekozen heeft voor optie 4, een integraal handelsvestigingsbeleid. Open Vld pleit ervoor de lokale overheden met enkel het vergunningenbeleid te laten beslissen waar welke winkel best ingeplant wordt en geen bijkomende planprocessen op te leggen. Het is aan de lokale overheid om te beslissen om de kern te versterken of handelszaken in de periferie toe te staan. Overleg tussen de gewesten is bijvoorbeeld wel nodig voor vestigingen in elkaars nabijheid. Het lid pleit voor een vereenvoudiging en een sterke lokale autonomie. Ze vraagt of de timing haalbaar is.

De heer *Wim Knaepen* onderschrijft het belang van de lokale autonomie in het detailhandelsbeleid. In het akkoord pleiten de sociale partners voor een integratie van de sociaal-economische vergunning in de omgevingsvergunning. Dit is op zich al een administratieve vereenvoudiging. Daarnaast is het voor de raad logisch dat het lokale ruimtelijke orderingsbeleid afgestemd wordt op het detailhandelsbeleid. Lokale besturen krijgen dus een belangrijke rol toebedeeld.

Mevrouw *Lydia Peeters* vreest dat als elke vestiging een ruimtelijk uitvoeringsplan heeft, de vereenvoudiging achterwege blijft. Dat de raad pleit voor één omgevingsvergunning met inbegrip van de sociaaleconomische vergunning verheugt haar in ieder geval.

Mevrouw *Patricia Ceysens*, voorzitter, dankt de sprekers voor hun presentaties.

Patricia CEYSENS,
voorzitter

Peter VAN ROMPUY,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

ABVV	Algemeen Belgisch Vakverbond
ACLVB	Algemene Centrale der Liberale Vakbonden van België
ACV	Algemeen Christelijk Vakverbond
DAR	Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid
ESF	Europees Sociaal Fonds
EWI	Economie, Wetenschap en Innovatie
FNRS	Fonds de la Recherche Scientifique
FOD	Federale Overheidsdienst
FWO	Fonds Wetenschappelijk Onderzoek – Vlaanderen
gesco	gesubsidieerde contractueel
IT	informatietechnologie
IUAP	interuniversitaire attractiepool
KeFiK	Kenniscentrum voor Financiering van kmo's
KU Leuven	Katholieke Universiteit Leuven
OCMW	Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn
PMV	ParticipatieMaatschappij Vlaanderen
PWA	plaatselijk werkgelegenheidsagentschap
RSZ	Rijksdienst voor Sociale Zekerheid
RVA	Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening
SERV	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
UCL	Université Catholique de Louvain
UNIZO	Unie van Zelfstandige Ondernemers
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
VESOC	Vlaams Economisch Sociaal Overlegcomité
Voka	Vlaams netwerk van ondernemingen
VREG	Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt
vte	voltijdsequivalent
VVSG	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten
vzw	vereniging zonder winstoogmerk
WSE	Werk en Sociale Economie
WVG	Welzijn, Volksgezondheid en Gezin